

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Випуск 1

*Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
“Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті:
інтеграція, творчість, інновації”
м. Київ, МАУП, 22 травня 2009 р.*

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Редакційна колегія:

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — головний редактор

Туриніна О. Л., канд. психол. наук, проф. — відповідальний редактор

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

Освіта у ХХІ столітті: шляхи розвитку / МАУП. — К.: ДП «Видавничий
О-72 дім «Персонал», 2010 —

Вип. 1 : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті: інтеграція, творчість, інновації”, м. Київ, МАУП, 22 трав. 2009 р. / редкол. : М. Ф. Головатий (голов. ред.), О. Л. Туриніна (відп. ред.). — 244 с. : іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику подано статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ ст.: інтеграція, творчість, інновації”, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — розвитку освіти в Україні. Статті охоплюють широкий діапазон наукових досліджень українських учених.

Для науковців, освітян, державних службовців, політиків, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком української освіти.

ББК 74.04(4УКР)я43

Євдокимова В. В. Сучасний стан соціально-економічного розвитку українського суспільства та значення освіти у глобалізованому світі	142	Проценко І. Інституційна парадигма та дидактичний зміст підготовки бізнес-еліти ХХІ століття на прикладі Українського Народного університету МАУП.....	194
Медведовська Д. О. Особливості реформування систем управління середньої освіти США та Великої Британії	149	Селезньова О. О. Основні напрями антипедагогічних ідей та їх представники	198
Пучко А. О. Передумови виникнення проблеми диференційованого навчання у шкільній системі Німеччини.....	152	Терницькая С. В. Взаимодействие государственных и общественных организаций в профилактике ВИЧ/СПИДа как социально-педагогическая проблема.....	200
Чирікова Г. І. Тренінги для батьків у Німеччині як метод удосконалення їх виховних можливостей	158	Капранова Г. В. Педагогічні умови формування культури здоров'я старшокласників промислового міста	206
Каишпур Т. О. Сучасні проблеми професійного виховання учнів у професійно-технічних навчальних закладах	161	Кириченко Г. В. Реформування вищої юридичної освіти в контексті Болонського процесу.....	210
Мурзіна А. В. Моральність як складова соціальної активності особистості	165	Бобракова О. В. Тенденції розвитку вищої освіти Республіки Корея в контексті глобалізації.....	214
Муромець В. Г. Підготовка педагогічних кадрів до комунікативного взаєморозуміння з підлітками в умовах дитячого оздоровчого табору	167	Ярошук І. Д. Формування готовності майбутніх економістів до професійного спілкування в процесі вивчення гуманітарних дисциплін.....	217
Шацька О. П. Вища педагогічна освіта в Китаї: витоки та сучасність (60-ті роки ХІХ — початок ХХІ ст.)	170	Пасечник С. В. Набуття іншомовної комунікативної компетенції студентами вищих технічних навчальних закладів.....	219
Губар Я. В. Екскурс до історії української педагогіки щодо формування християнських цінностей у часи Київської Русі — ХІХ ст.....	174	Бреславська Г. Б. Мультимедійні технології навчання в педагогічній освіті.....	221
Подорожна І. В. Розвиток креативності як необхідна умова професійного становлення майбутнього вчителя	180	Куліш О. О. Проблеми соціалізації дівчат та хлопців на основі гендерного підходу	223
Зарва В. В. Викладання філософських дисциплін як запорука розвитку творчого та інноваційного мислення.....	183	Агаркова А. О. Формування професійно-етичної культури майбутніх лікарів в умовах інтеграційних процесів в освіті	228
Шилівська М. О. Соціокультурна компетенція майбутніх вчителів у специфіці полікультурного середовища	186	Клочкова Д. М. Формування правової компетентності у сучасних студентів.....	231
Бахов І. С. Теоретичні засади становлення комунікативної культури студентів	189	Силкін О. О. Вплив сучасної системи освіти на формування інформаційної компетентності майбутнього інженера-програміста	234
		Вербицький В. В. Концепція внутрішнього управління навчальним закладом	238

ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФСЬКИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ТА ІННОВАЦІЙНОГО МИСЛЕННЯ

Освіта у XXI столітті: шляхи розвитку, вип. 1, 2010, 183–185

Філософія як галузь людського життя присутня в усіх його сферах. Вона межує як з точними науками, так і з гуманітарними. Особливість філософських дисциплін полягає в їх унікальній можливості гармонійно поєднувати в собі раціональне та ірраціональне. Саме поштовхом до вирішення тих ментальних питань, що є не вирішеними з точки зору науки як такої, філософія через призму бачення взаємодії з іншими науками здатна розв'язати проблему в площині теоретичного осмислення цієї проблеми, щоб спроектувати її розв'язання в площину практичну.

Сама ж необхідність викладання філософських наук та розвиток цієї галузі в майбутньому є важливим для нашого суспільства і для майбутнього людства загалом. Адже, як можна побачити в історичному плані, філософський тип мислення нині є одним з провідних. Він межує з релігійним та науковим. З одного боку, осмислюючи проблеми віри і морального духу людини, з другого — здобуваючи нові знання через практичну діяльність людини та навколишнього світу, створює нові концепції, які, певним чином, стають критичними для усталеного ментального типу (зокрема, на сьогодні суттєвим змістом та наявністю багатьох питань, проблем є соціальна філософія) та є рушієм людського прогресу у сфері теоретичного, духовного, що в свою чергу є основою для перевірки та поглибленого розроб-

лення на практиці нових концепцій та теорій.

Варто відмітити той факт, що філософія як галузь у спілетинні з будь-якою наукою покликана розкрити саму сутність поняття цієї науки та дати на прикладі осмислення, аналізу, порівняння результат, який об'ємно та вичерпно дає відповідь та пояснює роль даного предмета в загальнонауковому мисленні людства.

Якщо безпосередньо розглянути важливість викладання філософських дисциплін, то можна дійти висновку, що кожен науковець, кожна людина загалом, налаштовані на те, щоб зрозуміти кінцевий результат своєї роботи (так звану істину). Так, математик, або фізик, хімік, може написати безліч формул, задач, вивести теореми і гіпотези, які розглядатимуть діяльність людини і її життя однобоко, не торкаючись питань віри, моралі, індивідуалізації особистості, її місця в суспільстві і т. д. Ось саме тут і виступають філософські дисципліни як регулюючі елементи людяності в людині.

Чому саме людяності? Якщо замислимось над тим, що саме відрізняє людину від тварини як в матеріальному, так і духовному світі, то людина, звісно, безпосередньо є біологічним видом як і все живе на Землі, але головним фактором індивідуалізації людини є її здатність мислити. Здатність, за допомогою якої людина отримала домінуюче місце

в історії природного відбору, здатність, завдяки якій релігія і наука еволюціонували та досягли і посіли в історії людства значне місце.

Сама здатність мислити, пояснити те, що знаєш, тим, кому потрібно дізнатися, перетворило людську громаду в суспільство, як впорядковану систему людської співпраці.

Загалом, варто відмітити взаємодію філософії і точних наук. Адже, як можемо побачити, саме наукові відкриття та досягнення в добу Нового часу в кінці XIX — на початку XX ст. суттєво вплинули на розвиток філософського знання. Таким чином, варто відмітити, що філософія не тільки відчуває вплив з боку точних наук, а й інколи сама впливає на них, знову ж, або позитивно або негативно.

Ще одним важливим фактором для саморозвитку людини як особистості є культурно-ментальний розвиток людини. Намагання спростити умови життя для людини, загалом роботу та забезпечення, призводить до прихованої деградації самої людини як мислячої особистості. Механізація та розвиток технологій сучасного суспільства дають можливість керувати на відстані, звертати гори, не докладаючи особливих зусиль. Так, все це є досягненням та переконливим фактом домінантності людської раси на землі. Але потрібно замислитися над тим, що ми втрачаємо, полегшуючи собі роботу, про що забуваємо в намаганні досягнути вершини технічного прогресу, піку наукового розвитку, можливого фіналу еволюції людської свідомості. Так, все це є необхідним та невід'ємним етапом становлення людської природи. Але знову ж повернемося до того, як саме допомагає філософія в аналізі діяльності наук. По суті, прогрес є досягненням та гордістю цивілізованого людського суспільства, але це тільки один бік цього поняття, інший бік вимагає розгляду як підходу з критичної

точки зору та подає свій варіант поняття прогресу, а саме:

- кожна дія має свою позитивну і негативну сторону, отже, намагаючись створити нове технічне благо, як приклад, ми ризикуємо отримати нову техногенну катастрофу, або ж при невваженому розв'язанні та неправильному користуванні зробити ще складнішою ту проблему, яка на перший погляд здавалася не дуже складною, або ж наслідки якої вважалися безпечними для людини;
- кожен шлях до світла пролягає через темряву, так і шлях до винаходу лежить через хибні шляхи. І головне — знайти рішення, результат якого не завдав би шкоди людству загалом.

Проте, багато хто забуває замислитися над помилками і можливими катастрофами, що можуть відбутися або вже відбулися. Звісно, природний фактор стихійного лиха є непередбачуваним, але існують і техногенні катастрофи, які спричинили самі люди.

Прикладом техногенних катастроф можна розглянути вибух на АЕС в Чорнобилі та вибух у Хіросімі та Нагасакі. Здавалося б, дві різні ситуації в історії людства, дві різні мети й очікування результату, проте абсолютно нелюдяний та однаково неосмислений результат. Якщо ж підійти з точки зору філософського осмислення до встановлення сухого розрахунку вчених, то, звісно, одразу бачимо безліч недоліків та негативу на тлі величної мети довести загальну істину. На жаль, нині існує багато проблем, які розглядає соціальна філософія і які непокоять багатьох людей. Та простіше слідувати загальному руху і мовчати, аніж висловлювати власну точку зору і намагатися зрозуміти як себе, так і свого співбесідника.

Ще одним цікавим та корисним прикладом може бути точка зору стародавніх мислителів у розв'язанні конфліктів.

З цього приводу можна згадати вчення Конфуція, який обґрунтував п'ять якостей ідеального правителя. Хоча монархічний устрій і зберігся де-не-де в сучасному суспільстві, проте проблеми, які непокоїли тогочасних людей, яскраво відображаються в характері проблем сьогодення. Конфлікт можна звести до поняття категоричного протиставлення того, чого ми бажаємо, з тим, що маємо. Інколи це набуває форми несумісного результату дійсності, реалістичності буття з намаганням удосконалення його.

Загалом, філософські дисципліни, як і філософія зокрема, не роблять відкриття як такого, проте вони покликані стати тим гнучким містком, який спрямовує ідеї та мрії людини в теоретичний аспект майбутнього відкриття, ствердження мислення та практики. Це добре можна побачити в цитаті І. В. Гете: "Від фізика, — писав він, — не можна вимагати, щоб він був філософом; проте... він має бути знайомим з роботою філософа, щоб доводити феномени аж до

філософської сфери. Від філософа не можна вимагати, щоб він був фізиком, і тим паче вплив його є необхідним і бажаним. Для цього йому не потрібні випадковості, потрібно лише розуміння тих кінцевих пунктів, де ці випадковості сходяться" [2, 369].

Отже, розглянувши попередні тези, можна впевнено стверджувати, що вивчення філософських дисциплін, як і самої філософії в цілому, потрібне і необхідне для розвитку інноваційного та творчого мислення людини, в плані теоретичного розвитку мислення та становлення нових досягнень людства загалом.

Література

---

1. *Алексеев П. В., Панин А. В.* Философия: Учеб. для вузов. — М.: Таис, 1996.
2. *Гете И. В.* Избранные философские произведения. — М., 1964.
3. *Философия* / Под ред. В. Н. Лавриненко, проф. В. П. Ратникова. — М.: ЮНИТИ, 2001.